

Lähetysseuran kehitysyhteistyö Nepalissa

SUS Uplift yhteisönkehittämishanke

Etelä-Nepalin alankoalueilla on paljon maattomia yhteisöjä, joilla ei ole laillista oikeutta asua tai viljellä alueella. Heistä valtaosa on maata omistamattomia kastittomia (nk. daliteja) tai he kuuluvat syrjittyihin etnisiin vähemmistöihin. Yhteisöt ovat maaseudulla, usein sosiaalisesti eristettyinä. Hankealueiden yhteisöt ovat asettuneet valtion maille, esimerkiksi maantien reunaan tai luonnonsuojelun alueen puskurialueelle, tai ovat torppareita. Useat yhteisöt ovat joutuneet siirtymään alkuperäisiltä asuinalueiltaan tulvien tai valtion hädän vuoksi. Vain n. 2 % naisista on lukutaitoisia, ja suurin osa kouluikäisistä lapsista ei käy koulua tai jättää koulun kesken muutaman luokan jälkeen, kun heitä tarvitaan ansiotyöhön. Tytöt naitetaan nuorina (13–15-vuotiaana), ja naisten ja lasten terveydentila on huono heikon ravinnon ja jopa Nepalin oloissa surkeitten elinolosuhteitten vuoksi. Äitien heikko tietämys raskauksista, synnytyksistä tai lasten tarvitsemasta ravinnosta aiheuttaa synnytyskomplikaatioita, terveysongelmia ja aliravitsemusta. Ravinnonsaannin epävarmuus, peruspalveluiden puute ja vähäiset elinkeinomahdollisuudet ovat yhteisöjen jäsenten pääongelmia. Kastiin tai sukupuoleen perustuva syrjintä on yleistä. Henkilö- tai syntymätodistukset puuttuvat erityisesti naisilta ja lapsilta, mikä vaikeuttaa palveluiden saamista ja estää esimerkiksi kouluun ilmoittautumisen tai maan ostamisen. Ympäristöongelmat ovat lisääntyneet ilmastonmuutoksen sekä tietämättömyyden vuoksi. Vessoja tai puhdasta vettä on vähän.

Hankkeessa perustetaan naisten ryhmiä ja yhteisöryhmiä ja tuetaan niitä koulutusten ja pienrahoituksen kautta. Yhteisöjä neuvotaan henkilötodistusten, syntymätodistusten ja maa-omikeuksien saamisessa. Yhteisöjä koulutetaan maataloudessa ja eläinten kasvatuksessa sekä tuetaan pienkastelujärjestelmien ja kaivojen rakentamista. Hankkeessa tuetaan lukutaitoluokkia koulun ulkopuolella oleville lapsille.

Toteuttava kumppanijärjestö on Samari Utthan Sewa (SUS).

Sanjal rauhantyö

Hankkeessa vahvistetaan rauhanomaista rinnakkaineloa eri uskonnollisten ja etnisten vähemmistöryhmien (mm. muslimit, hindut ja tharut) välillä ja pyritään vähentämään yhteisöissä erityisesti naisiin ja nuoriin kohdistuvaa syrjintää ja perheväkivaltaa Banken ja Kailalin alueilla. Erityisesti vähemmistöyhteisöjen nuorten ja naisten koulutusta ja toimeentuloa sekä heidän osallistumistaan yhteisöjensä ja perheittensä päätöksentekoon tuetaan. Konfliktien ehkäisemisen edellytys on sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vahvistuminen eri yhteisöjen sisällä ja välillä. Viranomaisyhteistyön avulla muslimilasten perinteisiä Madrassa-kouluja tuetaan modernisoimaan opetustaan ja parantamaan oppimisympäristön lapsiystävällisyyttä. Muslimityttöjen koulunkäynnin jatkamista edesautetaan vaikuttamalla yhteisöissä vallitseviin yleisiin mielipiteisiin ja konkreettisen materiaalituen (koulupuvut, kirjat, opetusvälineet, koulujen saniteettitilat jne.) avulla. Yhteisöjä kannustetaan eri uskontojen ja ryhmien perinnejuhlien yhteisviettoon ja kulttuurivaihtoon.

Hankkeen toteuttava kumppani on Sasthagat Bikas Sanjal -verkosto.

Forward Looking vammaistyön kehittäminen

Nepalissa arvioidaan olevan yli puoli miljoonaa näkö-, kuulo- tai fyysisesti vammaista ihmistä. Köyhyys ja yhteiskunnan hylkivä asenne heitä kohtaan johtavat eriarvoisuuteen muiden ihmisten kanssa. Edelleen on yleistä, että vammaiset henkilöt pidetään piilossa yhteisön jäseniltä, sillä häpeä ja vammaisuuden stigma ovat voimakkaita. Monissa kodeissa vammaiset lapset ja nuoret jäävät peruskoulutusta vaille. Heidän kasvaessaan syrjäytyminen normaalista sosiaalisesta, yhteiskunnallisesta ja elinkeinoelämästä johtavat siihen, ettei heillä ole mahdollisuutta ammattiin, ihmisarvoiseen elämään eikä omiin valintoihin tulevaisuutensa suhteen. Saavuttaakseen perusoikeutensa yhteiskunnassa vammaisten ihmisten tulee itse ottaa ohjat käsiin omasta tulevaisuudestaan. Tämän edellytyksenä ovat mm. lukutaito ja itsenäinen toimeentulo. Vaikka Nepalilainen uusi perustuslaki on edistyskäsittelyssä vammaisasioissa, lain toimeenpanossa on suuria haasteita.

Hankkeessa vammaisille ihmisille tarjotaan mahdollisuus ammattikursseihin, työharjoitteluun ja lukutaidon saavuttamiseen. Oppisopimus-, pienyrityksi- & osuuskuntatoiminnan järjestäminen parantavat vammaisten ihmisten toimeentuloa. Hankkeen kumppanijärjestö Forward Looking kouluttaa ja tukee paikallisia vammaisjärjestökumppaneita vammaisten omaehtoisuuden lisäämiseksi ja julkisten resurssien saamiseksi heidän käyttöönsä. Järjestön omassa toimintakeskuksessa järjestetään työllistymiseen tähtäävää kurssitusta. Verkostoitumista eri vammaistyötahtojen kanssa kehitetään parantamaan tiedonvälitystä vammaisuudesta, jotta asenteet yhteiskunnassa muuttuisivat.

Dhading-yhteisön terveydenhuolto

Hanke toimii Dhadingin pohjoisilla ja syrjäisillä alueilla lähellä Tiibetin rajaa, jonne valtion palvelut eivät ulotu. Alueen väestöstä kolmasosa on äärimmäisessä köyhyydessä eläviä daliteja tai tamang-, chepang- ja kumal-vähemmistöihin kuuluvia yhteisöjä. Suuri osa lapsista on aliravittuja, ja huonoon ravintoon ja hygieniaan liittyvät taudit, kuten ripuli ja loiset, ovat olleet yleisiä. Vuoden 2015 maanjäristyksissä Dhadingin piirikunta tuhoutui pahoin ja hankeyhteisöjen vesi- ja kastelujärjestelmät vaurioituivat. Maanjäristyksissä laskeneiden pohjavesien ja ilmastomuutoksen vuoksi aluetta vaivaa kuivuus.

Hanke tukee käymälöiden rakentamista ja antaa hygieniakoulutusta. Hanketiimi tekee aktiivisesti yhteistyötä läänin viranomaisten kanssa Dhadingin läänin pyrkiessä saamaan verrat jokaisen perheen käyttöön. Terveystietoisuutta ja toimeentulomahdollisuuksia kehitetään nais- ja yhteisöryhmien kautta tarjoamalla terveystietoisuutta, ammatillista kurssitusta ja tukemalla ryhmien säästö-laina-toimintaa. Lasten aliravitsemusta pyritään vähentämään naisten omien ravitsemusryhmien kautta. Turvallisia synnytyksiä edistetään tukemalla naisterveysvapaaehtoisten tai kättilön valvomien synnytyskeskityksien (birthing centres) toimintaa.

Toteuttava kumppani on Shanti Nepal.

CMC-N mielenterveystyön kehittäminen

Mielenterveysongelmia ei Nepalissa edelleenkään tunnusteta, osata ehkäistä tai hoitaa riittävästi. Erityisesti naiset ja tytöt kärsivät masennuksesta ja sen sosiaalisista seurauksista, stigmasta. Vaikka Nepal on liittynyt kansainväliseen vammaisten oikeuksien sopimukseen, psykososiaalisesti vammaiset ihmiset jäävät usein vammaispalvelujen ulkopuolelle ja syrjäytyvät. Uuden kuormituksen loivat keuhkokuumeet 2015 tapahtuneet voimakkaat maanjäristykset, jotka aiheuttivat paljon aineellista tuhoa, inhimillistä kärsimystä ja pelkoa keskisessä Nepalissa. Ruumiillinen kurittaminen on edelleen käytössä syrjäseutujen kouluissa ja kodeissa, eikä opettajilla ole riittävästi ammattitaitoa ja tietämystä lapsiystävällisistä opetusmenetelmistä eikä vanhemmillä positiivisista kasvatustapojen menetelmistä. Koulujen tilat ja välineet ovat usein huonot ja luovaa



SUOMEN¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA

ajattelua tukevia oppimismenetelmiä käytetään vain vähän. Poissaolot ja koulusta pois jättäytyminen ovat yleisiä ongelmia erityisesti tytöillä.

Hankkeessa opettajia, koulujen johtoa ja lasten vanhempia koulutetaan lapsiystävällisissä kasvatus- ja opetusmenetelmissä. Kouluille tarjotaan työkaluja, tukea ja materiaalia lapsiystävällisen opetuksen kehittämiseen. Opettajia koulutetaan tunnistamaan lasten mielenterveysongelmia ja puuttumaan niihin neuvonnan ja hoitoon ohjaamisen avulla. CMC pyrkii työllään vaikuttamaan viranomaisiin ja yhteiskuntaan lapsiystävällisten käytäntöjen ja lasten ja nuorten mielenterveysasioiden integroimiseksi kansallisiin ja alueellisiin opetus- ja terveysohjelmiin.

Hankkeen toteuttava kumppani on Centre for Mental Health and Counselling of Nepal (CMC).

"Koshish" Vaikuttamistyö vammaisten oikeuksien toteutumiseksi Nepalissa

Nepal on liittynyt YK:n kansainväliseen vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimukseen ja säätänyt uuden vammaisten oikeuksien lain vuonna 2017. Niiden toimeenpanossa on kuitenkin vielä paljon tehtävää. Vammaisuuden määritelmä ja luokitukset ovat Nepalissa muuttuneet ensimmäisen vammaisten oikeuksia koskevan lain säätämisen jälkeen (v. 1982). Vammaisuuden taustojen ja syiden ymmärrys on lisääntynyt sekä yhteiskunnassa että viranomaisten piirissä. Psykososiaalisesti vammaisten ihmisten, kuten skitsofreniaa sairastavien tai muista pitkäaikaisista vakavista mielenterveysongelmista kärsivien, ei kuitenkaan usein katsota kuuluvan vammaisiin ihmisiin. Siksi he eivät myöskään pääse vammaisille ihmisille Nepalissa tarjolla olevien palveluitten ja tukien piiriin. Myös yleiset uskomukset Nepalissa eriarvoistavat psykososiaalisista syistä vammautuneita ihmisiä. Monissa voimassa olevissa laeissa heistä käytetään loukkaavia termejä. Kuten vammaisten ihmisten määrää yleisimminkin, arviot psykososiaalisesti vammaisten ihmisten määrästä vaihtelevat lähteestä riippuen huomattavasti. Sen arvioidaan olevan n.1,25 % Nepalilaisesta väestöstä. Osuus on pieni, mutta ilman erityistä tukea nämä ihmiset elävät yhteiskunnan marginaalissa hyljeksittyinä ja alttiina hyväksikäytölle ja väkivallalle.

Hankkeen tavoitteena on, että Nepalilaiset lait ja säädökset muutetaan vammaisystävällisiksi ja vammaisten oikeudet huomioiviksi niin, että ne takaavat myös psykososiaalisesti vammaisten ihmisten oikeudet ja syrjivä kielenkäyttö muutetaan. Hankkeessa kohderyhmille järjestetään räätälöityjä koulutuksia ja keskustelutilaisuuksia ja tuetaan heidän käyttöönsä tietomateriaalia vammaisten ihmisten oikeuksista ja psykososiaalisesta vammaisuudesta.

Toteuttava kumppani on Koshish.

UMN:n äidinkielen opetushanke

Nepalilaisista alle 60 % aikuisista on lukutaitoisia. Toisaalta nuorten lukutaitoaste on jo lähellä 80 %:ia. Nykyisin suurin osa lapsista aloittaa koulun, mutta se jää usein kesken oppimisvaikeuksien ja vanhentuneitten opetusmenetelmien vuoksi. Opetuksen laatu on usein heikkoa ja opetusmateriaalit puutteellisia. Erityisen heikko asema on etnisten vähemmistöjen lapsilla ja vammaisilla lapsilla. Vain 29 % etnisten väestöryhmien lapsista jatkaa koulua yläkoulun loppuluokille.



SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA

Hankkeessa kehitetään vähemmistökielisiä oppimateriaaleja yhdessä opettajien kanssa peruskoulun alaluokkien käyttöön yhä useammassa kouluaineissa ja juurrutetaan lapsiystävällisiä opetus- ja kasvatustapojen lisäksi opettajakunnan kuin vanhempienkin piiriin koulutuksin ja kampanjoin.

Toteuttava kumppani on United Mission to Nepal (UMN).

Vuoristoyhteisöjen naiset kehityksen moottoreina

Vuoristoalueilla elävien etnisten vähemmistöjen ja dalitien ruokaturva ja toimeentulo ovat yhä heikkoja johtuen karuista ympäristöolosuhteista ja ilmastonmuutoksesta, äärimmäisestä köyhyydestä, heikoista viljely- ja karjankasvatuskäytännöistä ja puuttuvista mahdollisuuksista hankkia toimeentuloa vaihtoehtoisin tavoin esim. pienyrityksinä. Perheiden ruokatilanne saattaa olla vuodessa turvattu vain 1–3 kuukautta. Erityisesti naisten ja lasten aliravitsemukseen ja huonoon terveydentilaan ovat syynä myös heikko sanitaatio- ja hygieniatilanne, haitalliset perinteet sekä puhtaan juomaveden puute. Vuoden 2015 maanjäristyksissä tuhoutui 80 % Gorkhan piirikunnan taloista ja lähes yhtä paljon myös Dhadingin piirikunnassa. Maanjäristyksessä monen yhteisön kastelujärjestelmät tuhoutuivat ja pohjavedet siirtyivät aiheuttaen kuivuutta. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät kuivuutena sekä kasvien ja eläinten uusilla taudeilla.

Hankkeessa autetaan kylien asukkaita muodostamaan yhteistyöryhmiä ja osuuskuntia ja koulutetaan niitä yhdistystoiminnan alkeissa (talous, hallinto, kokoustekniikka). Yhteisöryhmiä tuetaan löytämään ratkaisuja itse määrittelemiinsä yhteisön ongelmiin mm. koulutuksilla. Keskustelua haitallisten perinteiden –kuten naisten ja tyttöjen kuukautismajoihin eristäminen, lapsiavioliitot– poistamiseksi edesautetaan. Toimeentuloa ja ruoantuotantoa parannetaan ottamalla käyttöön uusia ja ilmastonmuutosta kestäviä viljelykasveja, pienkarjaa ja pienkastelujärjestelmiä. Pienyritysten perustamista tuetaan (mm. ompelimoit, ruokakojut, kauppapuutarhat ja kännykkäkorjaamot) luomaan uusia toimeentulomahdollisuuksia erityisesti naisille. Vessojen ja juomavesipisteiden kunnostusta tuetaan koulutuksin ja materiaalein. Kyläkouluja korjataan niin, että ne ovat lapsiystävällisiä ja maanjäristyksen kestäviä. Yhteisöjen katastrofivalmiutta parannetaan koulutuksin.

Toteuttava kumppani on SAHAS.